1874. VI. évfolyam. 54. szám. Kedd, márczius 17.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

Hirdetési dij:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Róma legujabb hangja.

, Szánalom fogja el az ember lelkét, midőn egy szép multu polczon megvetésre méltó szellemi törpeséget lát öntudatlanul [illegible]tegni. Igy vagyunk a pápai székkel.

Hová sülyedt e szék tekintélye? Hogy tették tönkre ennek méltóságát épen azok, a kiknek kötelességök lett volna azt fentartani!

A pápának ma már nemcsak állása, hanem személye is gunytárgyul szolgál a nagy világ előtt. Nem csoda. Hiszen oly dolgokat vitt végbe, a miket csak őrült tehet, s a mellett mégis isteni tulajdonokat hirdet magáról.

Tehetetlenségének érzetében olykor felpöffeszkedik a szent atya, s világgá bocsát egy dörgedelmes levelet, mely rendesen a kibocsátó józan eszének nagy hiányáról tesz fényes bizonyságot.

Szelidebben, a valóságnak megfelelőleg, nem lehet már jellemezni ő szentségét. —

Ez az ember királyunknak alkalmatlankodott nem rég oly tartalmu levéllel, hogy ne engedje meg, miszerint „nagy birodalmában az egyház gyalázatos szolgaságba vettessék, s államának kath. polgárai a legnagyobb nyomornak tétessenek ki."

Képzelhetni, mily jót mosolygott erre ő felsége, kit a pápa „szeretett fiunk"-nak czimez. Itt, hol a jezsuitákat a törvényhozás szabadon engedi garázdálkodni, hol a papság még a pápa csalhatatlanságáról is büntetlenül beszél híveinek: itt félti a római szent jámbor hiveit.

Az osztrák hitfelekezeti törvény volt az, melynek hire megrázta a vatikán ajtajait, s lőn borzalom a szent bagolyfészekben, hogy már itt is „az állami önkény legkárhozatosabb rabszolgaságába dönték egyházát." Nem késik aztán hivatkozni leveleire, a melyekben érvénytelennek mondja az ellenére hozott s hozandó országos törvényeket.

Hát az az ember még most is oly butának tekinti az emberiséget, hogy az egy magát őrült rohamaiban isten mellé feltolt gyarlóság tetszésétől tegye függővé elhatározásait!

Ez látszik az osztrák püspökökhöz intézett körlevelének minden sorából.

Ebben beszél ő a világi uralom önkényéről, jogtalanságról a szent szék iránt. — Stiltakozik az emlitett osztrák törvény ellen, mely „gyalázatos hazugságokkal tagadja meg a kath. hitet."

Mintha ő tervet szabhatna a törvényhozó testületeknek az egész világon. Aztán még a szent atya rettenetesen elárulta itt elméjének homályát, mert hiszen a „kath. hitet" nem háborgatja e világon ugyan senki s ennek szabályozásáról az osztrák törvény sem szól. S igy ha „gyalázatos hazugságokról" lehet szó, azt nem a vatikánon kivülről vehette ő pápasága.

De mindezzel nem elégszik meg ő szentsége, hanem még a lázitás ocsmány fegyveréhez is nyul, intvén hiveit: „meritsenek bátorságot, hogy az erényeikhez méltó harczot megkezdhessék." Aztán meg igy szól tovább: „szálljatok szembe azokkal, kiket a világnak minden kincse sem elégit ki, mig az egyház szabadságát látják." No ha e szavait a maga valóságában értelmezve fognák fel a hivek, akkor már holnap nem volna az egyház szabadságát s a péterfilléreket egyaránt elnyelő vatikánból kő kövön.

Összegyülekezésre is buzditja még a szegény öreg a maga hiveit, hogy Izráel háza körül védfalat épitsenek az ostromlók ellen. „Mi reánk — ugymond — támaszkodhattok, mert mi készebbek vagyunk meghalni, mint a rabszolgaság sanyaruságait megörökiteni."

Kellő felvilágosodottsággal biró ember csak szánó mosolyra gerjed Róma e legujabb hangjai felett, a melyek bizonyára nem hatnak a józan gondolkodás mennyei birodalmába.

Azért ne is vesztegessük tovább a szót egy beteges elmének tévedésére; ugy sem hallgat már arra számbavehető ember.

Szent Ambrus szavait idézzük mi is a pápa fejére: „ne tulajdonits magadnak tul nagy jelentőséget, midőn azt hiszed, hogy az isteni dolgokban valami császári jogod van."

— **Andrássy gróf** megérkezését Bécsből tegnap este várták. S miután nélküle — ugy látszik — nem tudnak magyar kormányt teremteni, közelebbről töle várhatjuk a gordiusi csomó megoldását.

— **A magyar püspökök** a fővárosban értekezletet tartanak a középtanodai oktatásról, s oly irányban nyilatkoztak, mely a nyilvános tanodák feletti nagyobb állami felügyeletre nézve kedvező. Mondják, hogy egyéb dolog is kerül ott szőnyegre.

— **Az átalános szavazati jogról** Jókai a következő megjegyzéseket teszi: Én nem indulok theoriák és doctrinák után; hanem keresem azt, a mire a tapasztalás tanitott. Azt láttam, hogy az átalános szavazatjog mellett se szabadság, se hazaszeretet nem érvényesül: a franczia nemzet nyolczadfél millió szavazattal inaugurálta a szabadság helyébe a zsarnokságot, (ott hát nem volt szabadságvágy:) átalános szavazatjog mellett Nizza és Savoya elszakasztatott anyaországától s bekebleztetett egy idegenbe (ott hát nem volt hazaszeretet:) átalános szavazatjog mellett tiz eset közül kilenczben papok, katonák s legjobb esetben communardok vezetik a tömeget még a mivelt tebb nemzeteknél is, hát még ott, a hol ötezer községben iskola nincs, de pap van. És hogy messze ne menjek, itt Erdély példája, melyet Schmerlingnek már egyszer sikerült, mélyen leereszkedő census által, Magyarországtól elszakitani, Ausztriába bekebelezni, s belőle tényezőt alkotni mindnyájunk szabadsága ellen. Az átalános szavazatjog elmélete az emberiségre nézve szép lehet; de gyakorlata Magyarországra nézve veszedelem. S minthogy én Magyarországon nem ismerek más irányadó szempontot a politikában, mint a „magyar állam" eszméjét, ennélfogva mindazt ellenezem, a mi ezt akadályozza.

— **A központi ellenzéki kör** szombat esti ülésén az országos népgyüléshez szükséges előintézkedések megtételére Simonyi Ernő, Madarász, Csanádi, Csiki, Majoros, Kühnel, Aldor kérettek fel.

— **Szende** honvédelmi ügyér tegnap a királynak honvédségi ügyben több előterjesztést tett.

— **A székelyföld** anyagi és kulturérdekeinek előmozditása czéljából a székelyek a fővárosban értekezletet tartottak, elnök Hajós József, jegyző dr. Cseh Károly lőn. Az előkészitő bizottság részéről Ugron Gábor tett jelentést. A teendők részletes programjának kidolgozására 15 tagu bizottság küldetett ki. Az értekezleten mintegy 30-an vettek részt.

— **A honv. ügyérségben** már készen van a katonai nyugdijszabályzatról szóló tjavaslat.

Helyzetünk.

Tájékozatlanság uralg még mindig, mindenfelé. Tisza Kálmán föltételei a jobboldalon nem igen tetszenek. A „Lloyd" azt mondja, hogy a baloldalnak a jobboldali közjogi programmot minden fentartás nélkül el kell fogadni. De igy Tiszát pártjából kevesen követnék.

A képviselők elégedetlenek a válság ily hosszura nyujtásával.

A „Hon" szerint a koaliczió barátainak reményei nem valami rózsásak már, nem lehetetlen azonban, hogy a fordulat az utósó perczben áll be.

Legkimeritőbben beszél az ügyről a tegnap esti „Napló", mely ezeket irja: A tárgyalások a koaliczionális miniszterium megalkotása érdekében, tegnap, gr. Andrássy Gyula távollétében folytatattak s minthogy gr. Andrássy, kit ma reggel ismét visszavártak Budapestre, nem érkezett meg, valószinüleg gr. Andrássy távollétében fognak befejezésre juttatni. Tegnap Szlávy min. elnöknek ismét Tiszával, Ghyczyvel, b. Sennyeyvel voltak értekeletei s minden jel arra mutat, hogy ma a tárgyalások Tiszával véget érnek. Tisza Kálmán formulázta nézeteit a közösügyekre vonatkozólag, s e formulázás lényege megegyezik az „Ellenőr" azon közlésével, melyben a „P. L." és „Napló" nyilatkozataira hivatkozva, a „tisztességes kolatió" föltételeit hangsulyozta. Mint tudva van, e közlés lényege abból állt, hogy Tisza Kálmán felhatalmazást kért az 1867. XII. t.-cz. revisióját s eshetőleg megváltoztatását czélzó tárgyalások meginditására.

A Tiszával tárgyaló deákpárti államférfiak, a megelőzött tárgyalások alapján, szintén egy formulázást mutattak be; a tegnapi tárgyalások azonban nem hoztak létre közeledést s kevés a remény, hogy a mai értekezleteknek nagyobb sikere legyen.

Ha jól vagyunk értesülve, a tárgyalások folyamában az egyes belügyi reform-kérdések is megbeszéltettek.

Huszonöt év előtt.

— Emlékezés 1849-re. —

III.

A városi közgyülés s azok által kiküldött bizottság nagy buzgalommal látott a fegyverfogható ifjak előteremtéséhez, s a lovasság kiállitásához.

Bármennyire óvatosok voltak is a debreczeniek, még sem kerülhették ki az ellenség cseleit. Igy például megtörtént, hogy Veszprémi László szekerén, mely Nánásra a magyar kormány küldöttének elvivésére volt kirendelve, Windischgrácz futára ment el, de bizony H. Böszörményben már letartóztatták a furfangos ficzkót.

Jan. 14-én a város feliratot rendelt küldeni a honv. bizottsághoz, hogy az Erdélyben levő debreczeni nemzetőrök hozassanak haza, különben is Bém jelentése szerint ott a szabadságharcz kedvező fordulatot vett.

Ugyanezen napon kelt Kossutnak egyik hatalmas rendelete, melyben elmondja a történteket, hogy a bécsi udvar mit tett a nemzet megsemmisitésére? Tudatja, hogy „az országgyülés egy szivvel lélekkel elhatározá, hogy a nemzet védeni fogja hazáját s országos önállását, életre, halálra, mig egy magyar él." Aztán igy szól: „Budapest elvesztése még nem veszté el a nemzetet. Az országgyülés együtt van, 120,000 ezer ember áll fegyverben a hazát megvédeni. Bém Erdélyben győzelemről győzelemre lép. A nép hü a hazához."

Az e rendeletben foglalt utasitások lényege a következő: ha a törvényhatóságok területeire ellenség megy, annak semmi nemü ellátást ne nyujtsanak, az élelmet, takarmányt dugjak el, s inkább semmisitsék meg, mint az ellenségnek adják. „A nép legyőzhetlen, ha hazájához hü. Ha semmi mást nem tenne is a nép, mint azon egyet, hogy az ellenségnek az élelmet lehetetlenné tegye; ez egy dolog is elég arra, hogy a haza megmentessék." Ellenség által megszállott helyre senki élelmet vagy bármi segélyt ne adjon, ki ez ellen vét, mint honáruló büntettetik. A vezérek védhatalmi joggal, minden rendezett tanács rögtönitélő birósági hatósággal ruháztatott fel, s ezek itélhettek azok felett, kik az ellenséggel levelezést folytattak, vagy attól hivatalt elfogadtak. Az ellenség által megszállt törvényhatóság ostromállapotban levőnek nyilvánittatik, s kötelességévé tétetik népfelkelést rendezni. A nép adófizetésre szólittatott fel. Az ellenséget figyelemmel kisérjék, s a kormányt arról értesitsék. A hátralevő ujonczok állittassanak ki.

A január 17-ikei közgyülés kinyomatni határozta az országgyülés január 13-iki ülésén hozott végzéseket, melyekben kimondatik, hogy a békés kiegyenlités végett a császári hadsereg fővezéréhez, Windischgräczhez ment országos küldöttség: Batthyány Majláth György országbiró, Lonovics József egri érsek, gr. Majláth Antal és Deák Ferencz, — nem fogadtatott el, sőt Batthyányt látni sem akarták, a többivel beszélt mint magán emberekkel, de mindnyájokat letartóztatta. A képviselőház elhatározta együtt maradását. A harczban megfutamlóra halál mondatott.

Ugyanezen gyülésen Besze János országgyülési képviselő szót kért, mi neki készséggel megadatott, Besze inditványozá: mondja ki a közgyülés határozatilag, hogy a város egész népe a közelgő ellenségnek ellentállni minden perczben készen legyen, s közelebb másnap (január 18.) reggel 8 órakor az összes felkelő nép a népfelkelés rendezése végett fegyverével, kaszával, fejszével, vasvillával, szóval azon ártó eszközökkel, melyekkel hazáját, s közvetlen anyavárosát védendi, a „szabadságtéren" (a városháza előtt) gyüljön össze. Természetes, hogy az inditvány elfogadtatott.

Besze János a közgyülés által tiszteletbeli polgárul megválasztatott, s a népfelkelés rendezésére s a főparancsnokság elfogadására felkéretett, de ez utóbbit nem fogadá el.

A törvényszéki tanács a közigazgatásiba olvasztatott, hogy a város ügyeit együtt intézzék. —

Jan. 30-án a közgyülésben felolvastatott Papp Mór, a debreczeni tüzér nemzetőrök parancsnokának Beszterczén január 10-én kelt tudósitó levele, melyből adjuk érdekes voltánál fogva a következőket:

„Valódi s rendszeres hadjáratunk és a főhadsereggel együvé munkálásunk Dézsnél kezdődvén, addigi munkálkodásunkról mint nagyobb eredmény nélküliről, hallgatok. Kolozsvárra a főhadsereggel vonultunk be, s ott két század határőr s könnyü lovasok elfogásában részt vettünk. Majd Szamosujvárra s Beszterczére jöttünk. Ekkor Bém Dézs. Rizkó pedig Naszód felé mentek Urbán csapatai üldözése végett. Maga Urbán főtáborával Lekencze felé menekülvén, ezt mindenütt igen közelről üldözénk, ugy hogy csupán vidékbeli jártassága és utunk roppant nehézsége által sikerült neki Beszterczéről megérkezésünk előtt csupán egy órával megmenekülni. Beszterczére a mi csapatunk (a debreczeni) vonult be először, tul a városon beérvén az ellenséges utócsapatot, melyet egy darabig üzénk még, a nélkül, hogy Mikes ezredes, ideiglenes vezető érdemesnek tartotta volna a gyorsan szétfutott csapatot fáradt seregünkkel tovább kergetni. Estére Bém tábornok is bejött a városba sokkal számosabb seregével és igen sok ágyuval. Másnap korán ismét elindulánk Bém vezérlete alatt Urbán üldözésére. E naptól (január 3.) kezdve maig mindig a mi három ágyunk ment legelől az avangárdában, a bécsi légiók 4-ik zászlóalj, Székely, Kossuth és Vilmos-huszárokkal. Midőn elindulánk, a tábornok magához hiva bennünket, több utasitással látott el, kijelentvén reményét, hogy jó kezekre bizá a csata kevés idő mulva leendő megkezdését. Mi biztositók, hogy bizalmában nem csalatkozik, — s mindaddig hátrálni nem fogunk, mig egy lesz közülünk. A tábornok atyai örömmel fogadá a biztositást. S utunk gyorsan megkezdetett. (A jelentés többi részét jövő számunkban adjuk.)

Külföld.

A franczia császárné, a császári herczeg és Napóleon herczeg közti szakadás valóságos ténynyé vált, mivel utóbbi folyó hó 16-kán Chislehurstban nem akar megjelenni.

Serrano hadserege 34 ezer ember és 90 ágyuból áll. A karlistáké 35 ezer ember. Mint bizonyost állitják, hogy Loma tábornok a karlistákat hátban szándékozik megtámadni.

Bismarck egészségi állapotának jobbra fordultáról szárnyaló hir megczáfoltatik.

Vidéki élet.

B.-Ujváros, márt. 11.

A folyó év mártiushó 4-én tartatott a b.-ujvárosi izraelita ifjuság által zártkörü tánczestély a koleraárvák javára, melynek bevétele 357 frt 16 kr, kiadás ezen alkalomra volt 228 frt 45 kr, igy marad tiszta haszon 128 fl. 71 kr, a b.-ujvárosi polgári kaszinó a termet ezen alkalomra átengedte 20 frtért, mely 20 frtot ugyanazon fent emlitett jótékonyczélra visszaadta 20 frt; igy az egész tiszta jövedelem **148 fl. 71**, mely a helybeli árváknak vallás-különbség nélkül elosztatik, rendezők voltak Grünberger A. szoboszlói, Rosenfeld Jakab, Beck Móricz, Fülep Ferencz, Fülep Rosenfeld; a bálanyai szerepet viselte Beck Móriczné, született Baum Sára.

A vigalom reggeli 7 órakor ért véget.

Jó kedv és összetartás jellemzi a mulatságot.

Ausztriából.

Bábel tornya Bécsben. A bécsi katholikusok tervezett gyülése, — azon okból, — mivel abban annyiféle nyelven tartattak volna beszédek, hogy a kiküldendett kormánybiztos azok némelyikét meg sem értené, meg nem engedtetik.

Andrássy estélye Bécsben szombaton igen fényes volt. A gróf fényes termeinek előcsarnoka nagyszerü téli kertté volt átalakitva s az elegáns berendezés, a termekben hullámzó fényes közönség megragadó látványt nyujtott. Az első vendégek ½10 óra tájban érkeztek, s ezeket a bájos háziasszony, gr. Andrássy Gyuláné egyedül fogadá. A gróf ekkor még a vasuton volt s csak 10 óra után érkezvén haza, kevéssel 11 előtt jelenhetett meg a termekben. Az udvar köréből az estélyen jelen voltak: Károly Lajos főherczeg, Ernő hannoverai herczeg, Gusztáv weimári herczeg s a koburg-gothai herczeg. Jelen volt továbbá majdnem az összes diplomátiai testület, a miniszterek, a reichsrath mindkét házának számos tagja, köztük több pap is; — a meghivott érsekek és püspökök azonban hiányoztak. A müvészi és irói körökből is számosan voltak jelen, köztük a bübájos Patti Adelina. A hölgyek bájos koszoruja, köztük: a legbüszkébb nevek és a legszebb drága kövek viselői képezték e fényes társaság központját, mely éjfélutánig volt együtt. Andrássy grófot nem egy kiváncsi arcz vette körül, megtudandó, hogy miként áll a magyar minisztervalság; a grófnak azon felelete, hogy holnap ismét Budapestre utazik, elég tájékoztatással szolgált arra, hogy a megoldás egy irányban sem következett be.

Márczius 15. Budapesten.

A müegyetemi polgárság és a joghallgatók közel 500 főnyi tömegben a lehető legnagyobb renddel vonultak ki a kerepesi temetőbe a 9 vértanu és Battyányi sirjához, daczára, hogy az egyetemi tanács tilalmához a müegyetemi tanács téves értesülésen alapuló akadályozása is járult. A 9 vértanu sirjánál a „Szózat" eléneklése után Cseresnyés Jenő tartott csinos beszédet, kimondván, hogy az ifjuság tud és akar lelkesedni a szabad eszmékért, a szabadságért." — A sirt megkoszoruzván, a „Hymnusz" dallama zendült fel s az ifjuság a Batthyányi sirjához ment, hol Futó emlékezett meg „a nemzet nagy halottáról, kinek minden csepp kiömlött vére a szabadság egy egy égő fáklyája." A kegyelet koszoruját a sirra helyezvén, felkeresték Forinyák nyugvó helyét s ott

TÁRCZA.

„VÉSZMADÁR."

— Regény a tengerészéletből, három kötetben. —

Irta a „Rockingham" szerzője.

Harmadik kötet. — IX. rész.

(83-ik folytatás.)

— A hajó még nem téveszté el utját, — mondá a vitorlamester — tizenhárom és fél öl kemény sziklás talajok!

A „Vészmadár" gyorsan haladt a kormányzott irány felé, és csakhamar mély vizre ért.

— Látom a szárazföldet, ösmerem! — mondá a hajókalauz, visszatérve — a hajó ormáról majd elértem, Cap-Ambrotól délre öt mértföldnyire esik. Meg nem foghatom, hogy az ördögbe jöhetett ez a hajó ide. Oh, Sir! mi nagyon szerencsések voltunk; ez itt igen rosz part, és az itteni emberek nagyon roszak. —

— Meg van ön győződve, hogy daczára a vastag ködnek, jól, és a szárazföldet látta? Gondolja meg, — folytatá Herbert — hogy itt élet és halál forog kérdésben.

— Tökéletesen bizonyos vagyok, Sir, — válaszolá Bombay Jack határozottan — ezen parton ez az egyetlen pont, hol a hajó, a nélkül, hogy sziklába ütközzék, és el ne veszszen, csendes vizen mehet.

— Isten legyen nekünk irgalmas! — mondá Herbert, a térképre tekintve — nézze Anstey ur, itt csak egyetlen egy kinyuló hely van, melyen a hajó szétzuzódás nélkül bejöhet, egyebütt mindenhol csupa hegyes sziklák vannak. Ha ilyen ködben, habár nappal más helyre bukkanunk, ezen napot senki sem élte volna tul közülünk.

— Miféle tenger, — válaszolá Anstey — hol minden elővigyázat és gond daczára, egy hajó, számitási helyétől százötven mértföldnyi távolra sodortatik, még pedig olyan helyre, hol mindenfelé sziklák és zátonyok vannak.

— Kalauz, — mondá Herbert, még mindig a térképet nézegetve — itt három kis sziget van megjelölve, melyeknek itt közelünkben kell lenniök, nem fogjuk őket feltalálni, ha innen elfordulunk?

— Mind hármat ösmerem, Sir, nagyon különböznek egymástól. Egyike kicsiny és nagyon magas, a szárazföldig mély vize van, és ha egészen közelében leszünk is, bátran mehetünk. Óhajtom, hogy meg láthassam, akkor ismét uj irányt vehetünk.

Az árboczkosárban levő emberek utasittattak szigoruan figyelmezni, és hogy magokat minden lehető véletlen mozdulatra készen tartsák.

— A villámháritóhoz közel valamit látunk! — jelenté Tandy az elővitorláról.

— Sir, tartsa ön vissza egy kissé a hajót.

— Kormányos! — mondá Herbert — fogja meg a vitorla köteleket.

Egy pillanatra a tünemény oly közel volt hozzájuk, hogy a szelet felfogta; de a hajó egyszerre más irányt vett, és ők a Bombay Jack utasitása folytán egy tengerszorosba eveztek.

— A három sziget közül ez van legjobban délre, — mondá Bombay Jack — jól ismerem, most minden tisztán áll előttem.

Most, miután csaknem egy hajszálnyi távolban repültek el azon pont mellett, hol hajójuk izre-porra szakadhatott volna; tul voltak az utjokban levő egyik legveszedelmesebb helyen.

A szél csaknem viharrá vált, és folyton dühöngött. Azonban a helyet már tökéletesen ismerték, és habár a folytonos eső és köd miatt csak ugy káprázott a szemök, egy időre némileg biztonságban érezték magokat, mi a hajó sorsáért felelősökre nézve igen nagy megkönnyebbülés volt.

Herbert most lefeküdt, mire igen nagy szüksége volt, de a reggel nem hozott semmi megnyugtatást, mivel most uj veszedelmes hely felé közeledtek, és a köd oly vastag volt, hogy az uttóli távolságot tudni nem, csak találgatni lehetett.

Daczára ennek, a háborgó tengeren haladni kénytelenittettek oly sziklák és zátonyok közt, melyek bármelyikének érintése bizonyos halál volt.

— Tegnap még szerencsések voltunk, — mondá Danvers, miután a betegekröli jelentését, mely épen nem volt kedvező, elvégezte.

— Ugy van, — válaszolá Herbert — de Isten tudja, vajon megszabadultunk-e?

— Még körülbelől száz mértföldnyi utunk van, melyen a szerteszélyel fekvő sziklák és zátonyok közt mintegy bekötött szemmel kell áthaladnunk. Rettenetes dolog ez, Danvers, érezni és tudni, hogy minden lépéstől, melyet teszünk, annyi ember élete függ, mig nekünk, az ég tudja, semmi biztos hely-ismeretünk nincsen. Tegnapi megszabadulásunk csaknem csodával határos, mert mi minden elővigyázatunk és számitgatásunk daczára, több mint száz mértföldet eltértünk. Hogy ha azon bizonyos ponttól akár fel, akár lefele, csak egy fél mértföldet tévedünk, mindnyájan elvesztünk volna.

— Nagyon örvendek, hogy ma önt egészségesebbnek látom, — jegyzé meg az orvos.

— Igen, egy keveset aludtam; ez a Marliner, Anstey és Yarker, csodálatosan jól tartják magokat; ezek itt mellettem mind hivek, és erősek. Kalauzunknak pedig a vidékbeli ösmeretsége bámulatos. Ezen tudatlan emberek, kik partvidéki ösmeretségükben nagyon biznak, rendkivüli bizalmat érdemelnek.

— Azt mondják, hogy ha ez a szél igy tart, két nap alatt tul leszünk a veszedelmeken.

— Ugy van, — mondá Herbert.

— Ha ezeket a jó kedvü s jó szinben levő fiatal embereket látom, csaknem irigylem nekik. A felelőség terhét ők nem ismerik, és ha kötelességöket elvégezték, oly nyugodtan alusznak, mintha édes anyjuk vigasztalná a bölcsőben.

(Folyt. következik.)

Fenyvessy tüntető fel Forinyákot, mint az ifjuság eszményképét, a ki „nem a nemzet halotta, hanem miénk, az ifjuságé." Lelkes éljenzés után ismét a Hymnuszt énekelték s teljes rendben hazaindulva, a polytechnikum udvaráról oszlott el a lelkes ifjuság, azon biztatással, hogy jövőre ismét találkozni fognak ez emlékezetes napon. — A nemzet pedig örömmel nevezheti ez ifjuságot a magáénak, mert mig az ifjak keblében a mult iránti kegyelet el nem alszik, addig mindig ők lesznek a haza reményei.

A központi ellenzéki kör tagjai a „Hungária" nagy termében tarták meg a márcz. 15-kei lakomát Rácz Pali zenéje mellett. A pohárköszöntést Simonyi Ernő nyitá meg „Magyarország állami önállósága és függetlenségeért." Zajos kivánatra Mocsári is felemelkedett, élttevén Kossuth Lajost, mire Kühnel Ignácz inditványa folytán Madarász J. által fogalmazott ily távirat küldetett Kossuthnak Turinba:

„Magyarország állami önállósága és függetlenségének hivei márczius 15-két ma is megünnepelvén, a magyar nemzet óhaját hiszik tolmácsolni, midőn önt, mint a nemzeti függetlenség történelmi nagy bajnokát üdvözlik." A jelenlevők megbizásából: Simonyi Ernő.

Áldomásokat ittak még Patay az ifjuságért, Majoros a nőkért, Helfy az ifjuságnak mintául ajánlható Madarászért, ez a magyar népért, Kühnel Mocsári és Simonyiért stb. — A lakomán képviselők és polgárok ily alkalomból évek óta nem látott nagy számmal jelentek meg, s a mulatság mindvégig élénken és fesztelenül folyt.

Munkásügy.

A fővárosban vasárnap a munkások megtartották tervezett gyülésöket.

Példás volt a rend.

Igy nem tölthették azok kedvöket, a kik fegyveres erővel árasztották el e napon Budapestet.

Magyar és német nyelven tartattak a szónoklatok, s ezek a következő öt pont körül forogtak:

1.) A törvényhozás szüntesse meg a csupán munkás osztályra alkalmazott kivételes rendszabályokat, különösen ne korlátolja a gyülésezési és egyesülési szabadságot; 2) Gondoskodjék a módokról és eszközökről, melyek az uralkodó inség megszüntetésére alkalmasak; 3) Akadályozza meg az élelmiszerek kivitelét a jelen s a jövő évben; 4) Intézkedjék a törvényhozás, hogy az uj választási törvényben a munkások cselekvő és szenvedő választó joga is kifejezést nyerjen; 5) Hivjon az országgyülés egy enquette-et össze, mely a munkások anyagi és szellemi helyzetének javitásával foglalkozzék.

— **A sorozás** B.-Ujfaluban, Bárándon, Székelyhidon és Mihályfalván már befejeztetett; Derecskén pedig holnap kezdődik. A két első helyen az eredmény nem volt kielégitő, mert a rendes hadseregi illetőség sem tölt ki a 3 korosztályból; Székelyhidon és Mihályfalván azonban jobb eredmény mutatkozott, amott a rendes hadseregi illetőségen felül 22, emitt pedig 20 ujoncz jutott a honvédségbe.

UJDONSÁGOK.

* **A főreáliskola** félévi vizsgájának eredményéről több oldalról kérdezősködnek tőlünk. Mi erre nézve a hivatalos küldöttség őszinte és szigoru jelentését várjuk, a mely bizonyára közrebocsáttatik a szülék iránti tekintetből. Azonban, mint illetékes helyről értesülünk, minden tantárgyból még nem tartatott meg a vizsga, s igy a jelentés közrebocsátásával is várni kell.

* **Szinház.** Holnap adatik szinpadunkon: „TROUBADOUR", opera. Ifju vendégünk, Farkas Ottilia k. a. ez alkalommal már harmadszor lép fel. Bogyó is játszik. Ajánljuk ez estét a közönség pártoló figyelmébe.

* **A közlekedési ügyérség** körébe tartozó hivatalnokok ápril elsejétől egyenruhát fognak viselni; igy már nálunk a postai és távirdai személyzet a nevezett időben uj öltönyt visel.

* **Halálozás.** Mayer Antal közkedvességben álló postagondnokunk 6 éves fia, Dezső tegnap jobblétre szenderült. Temetése holnap, szerdán délután 3 órakor fog végbez menni a róm. kath. egyház szertartásai szerint a postahivatalnál levő szülei lakon. Legyen áldás a kis ártatlan kihült porain!

* **A Stégmüller Sándor,** ugy a Szathmári testvérek ellen folyamatba tett csőd a királyi törvényszék által már megszüntetetett.

* **Kaptunk** egy zenemüvet, melynek teljes czime ez: „A madame Elise Decombaz Tánczos. Elise Quadrille pour le piano composée par Charles Balla jeune." Pr. 54 kr. Debrecine Charles de Csáthy jeune. Magyar szerzőtől került, magyar kiadónál megjelent s magyar közönség számára Magyarországon készitett mü.

* **A kémények** tisztitását rendelte el közelebb a kapitányi hivatal, a külvároson minden háznál, a belvárosban csak a nádasházaknál kell a tisztogatást eszközölni.

* **Vargautczán** a mult éjjel kártyabarlangot fedeztek fel bizonyos korcsmában. E kóbor hadat mégsem tudják kipusztitani a városról, pedig bizony eléggé utánaj látnak. Nagyobb erélyesség s több szigoruság talán jobban használna.

* **A szinházat** már nagyon megviselte az idő vasfoga; a homlokzatán levő czirádák mállanak le; pedig még ugy szólván, rosz idők sem jártak. Most már dolgoznak helyre hozásán.

* **Időjárásunk** mostanában nagyon télies; egyszer szél fu, máskor hó esik, s a mi jót tenne a hó, azt ellensulyozza a szél; de azt mondják a tapasztalt gazdák, sokkal jobb, ha márcziusban kidühöngi magát az idő. Nincs is más vigasztalónk, mint a remény.

* **Ama gyermekrablóbanda,** melyről egy időben sokat beszéltek a városon, még sem akar a jobb utra térni. Két tagja ma ismét befogatott lopásért. A szülének nem lehetne már nagyobb gyalázata, mint hogy gyermeke kis korában nagy tolvajjá növi ki magát. Ez a szülei gondatlanság jutalma.

* **Több ablakot** vertek be a mult éjjel a városon. E garázdaságot egy pár részeg ficzkó vitte véghez; a kik kézre is kerültek.

* **Még mindig alkalmatlankodnak** nekünk névtelen levelekkel, holott már többször jeleztük, hogy azoknak hitelt nem adhatunk. Névtelenül akárkit fel lehet ültetni. Bagamérból is kaptunk ma ily névtelen tudósitást, de épen azért, mivel a közlő sem áll jót tudósitásáért, azt nem adhatjuk.

* **Megkaptuk** „A jezsuiták történetének" 6-dik kötetét, s hozzá a pótfüzetet, a kettő ára együtt 1 ft. 50 kr. A legujabb irók szerint kidoldozta Bocskai Brutusz. A tárgy érdekessége elég ajánlat a könyv mellett. Megrendelhető minden könyvárusnál.

* **A gőzmalomban** egy munkás lisztlopáson kapatott, miért érdemlett büntetését el fogja venni.

— **Vasutügy.** Az északkeleti vasut alulirt vezérigazgatósága szándékozik a Debreczen királyházi vonalon levő 90 mlt. hosszu Turhid (3 nyilas a 30 mtr rácsszerkezet felszerkezetének megujitását áregységek mellett kiadni. Szerződési feltételek, költségelőirányzat, tervek stb. alulirt vezérigazgatóság. E osztályánál (váczi utcza Szentkirályi ház II. emelet) betekinthetők. Kellően felszerelt és lepecsételt ajánlatok 100 frt. bánatpénzel és „Ajánlat a Turhid átalakitási munkálataira" czimmel ellátva 1874. márczius 20 déli 12 óráig a vezérigazgatóságnál (aldunasor Heinrich ház II. emelet benyujtandók. A bánatpénz legalább is egy nappal előbb nyugta mellet főpénztárunknak adandó át, mely egyuttal a bánatpénz lefizetését az ajánlat boritékán bizonyitani fogja. Ezen bizonyiték szükséges arra, hogy az ajánlat tekintetbe vétethessék, miután bánatpénz nélkül tett ajánlatok, mint be nem küldettek tekintetnek. Budapest, 1874. márczius 6. A vezérigazgotóság.

Fővárosi értesitő.

** A „Budapest" czimü lapot, mely a „Franklin-társulat kiadásában áprilban indul meg a fővárosi német lapok ellensulyozására, Balázs Sándor szerkeszti.

** A „Magyar Ujság" kijelenti, hogy nem szünik meg, mint ezt felőle hirelték.

** Folyó évi april 1-től kezdve minden egyes m. k. postahivatalnál külön pénzeslevélboritékok egy osztr. ért. krajczárért fognak árultatni.

A „Debreczen" eredeti

MAGÁNTAVIRATA.

— **Budapest, márcz. 17. A koaliczió érdekében ma déli 12 órakor kezdetét vette az utósó értekezlet. Sikere kétes, sőt bizonyosnak mondják meghiusulását.**

KÖZGAZDASÁG.

Debreczen, márcz. 17. Mai terménypiaczunk minden fajta terménynyel bővelkedett, azonban a tengeri legnagyobb mennyiségben volt, mig sulyosabbféle buzát keveset lehetett látni. Az ár következő: Tiszta buza sulyosabb 14—15 ft, könnyebb 13—13.80 kr, kétszeres 11.40—12.80 kr, rozs 10.20—11.20 kr, árpa 6.20—80 kr, zab 4.40—60 kr, köles 10—11 ft, tengeri 8.40—50 kr, zsák kolompér 2.20—40 kr.

Nyilttér.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. cz. közönséggel tudatni, hogy a nagyméltóságu m. kir. miniszterium által engedélyezett hat osztályu főelemi fi, és leánytanodát nyitunk f. évi april 15-én.

Tantárgyak a következők:

Beszéd és értelemgyakorlat. Magyar és német nyelvtan. Számtan. Földrajz. Természetrajz. Világ és hazai történet. Mértan. Széptirás és rajz. Ének. Tornászat. Franczia nyelv. Kézimunka. Zongora. Héber tantárgyak, u. m. Biblia (Tora) Cemmentár, (Ráschi.) Próféták (Poszik.) Tálmud (Gemore.)

A leánytanoda a fiiskolától egészen elkülönitve leend, és miután a szükség ugy hozta magával, a kötelezet tantárgyakon kivül a héber, franczia és németnyelvre különös suly lesz fektetve.

Kellő képzett tanerőkről gondoskodva van Kohutné asszonyság okl. főelemi tanitóné, ki a kézimunkát tanitani fogja, egyszersmind a franczia nyelvet előadandja, és a kézi munka tanitásának ideje alatt a növendékekkel magyar, német, és franczia konverzácziókat fog tartani.

Ezen intézettel Kohutné asszony felügyelete alatt egy növelde (pensionát) lészen összeköttetésben melybe leánykák egész ellátásra felvétetendnek.

Az iskola helyiség Széchényiutczán 1808-dik sz. alatti házban leend. A beiratások ápril 5-én az iskola helyiségben kezdődnek.

Minthogy részünkről semmiféle anyagi áldozat kimélve nincsen, és iparkodásunk oda irányul, hogy a tanügy érdekét előmozditsuk, a t. cz. szülék támogatását reméljük, és kegyes pártfogásába ajánljuk magunkat.

Geiger Miksa és Kohut Mór,
intézettulajdonosok.

169 1—2

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
OLÁH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetés.

A debreczeni királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhirre tétetik, miszerint a felperes özv. **Roslosnyik Andrásné** Gál Mária részére, alperes néhai **Tornay Ferenczné** Bauer Anna, s illetőleg néhai férje hagyatékából lefoglalt ingatlanok, u. m. a debreczeni 2574-dik számu telekjegyzőkönyvben bejegyzett 35,000 ftra becsült jelenleg kávéház, vendéglő, és bolt helyiségül használt piaczutczai 1898-dik számu házastelek 9 hold 600 négyszeg öl külső föld, 2000 frt tőkehátralék s járulékai kielégitésére folyó 1874-dik évi **april hó 27-dik**, szükség esetére **május ho 27-dik** napján d. u. 3 órakor, a telekkönyvi irodában kiküldött törvényszéki végrehajtó Kovács József által megtartandó árverésen el fognak adatni.

Az árverési feltételek a következők:

1. Kikiáltási ár a becsérték, melynek 10 százaléka vagy is 3500 afrt az árverelni szándékozók által, a kiküldött árverelő kezéhez bánatpénzül leteendő.
2. Az ingatlanok az első árverési határnapon csak becsáron felül vagy azon, a 2-dik árverési határnapon azonban becsáron alól is eladatnak.
3. A vételár 3 egyenlő részletben, és pedig a leütéstől számitva 2, 4 és 8 hónap alatt, az árverés napjától fogva járó 6% kamatával fennirt telekkönyvi hatóságnál lefizetendő; a bánatpénz az első részletbe tudatik.
4. Vevő a vett ingatlanoknak a leütés után 14 nap mulva birtokába és használatába lép; — tulajdonjoga azonban csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból bekebeleztetni.
5. Vevő viseli az atirási kincstári dijat és a vett ingatlanok után a leütést követő hó első napjától fogva eső mindennemü adó s egyéb terhet.
6. Ha vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, a vett ingatlan bármely érdekelt fél kérelmére a p. t. r. t. 459. § értelmében vevő kárára és veszélyére ujabban kitüzendő s csak egyszeri árverésen becsáron alól is el fognak adatni.

Egyszersmind azon jelzálogos hitelezők, kik nem e telekkönyvi hatóság székhelyén laknak, felhivatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett ezen hatóság székhelyén megbizottat rendeljenek, s azok nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok ügyvéd Ujházi Sándor által fognak képviseltetni.

Azok pedig a kik a lefoglalt ingatlanokra tulajdoni vagy más igényt érvényesithetni vélnek, felhivatnak, hogy igénykereseteiket ezen hirdetvény közzétételének utolsó napjától számitandó 15 nap alatt — fentirt telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1874-ik évi február hó 6-dik napján tartott üléséből.

Boruzs József,
jegyző.

123 2—3

Értesités.

Alulirt bátorkodik a nagyérdemü közönséggel tudatni, hogy nagyhatvanutcza elején **Bignio János** ur házánál **likör gyárt** alakitott, és az utczabeli boltot kivette, mely helyiségben a legjobb minőségü likőröket, rumokat, nem különben finom hegyaljai borokat a legjutányosabb árért fog szolgáltatni. Számos látogatásért esd

alázatos szolgájuk
Fridman Jakab.

181 1—3

Haszonbérbe adandó kaszáló.

A nagy-cserén a cserepes csőszház szomszédságában egy 8 boglyás kaszáló haszonbérbe adandó. — Értekezhetni nagy hatvanutczán 1098. sz. a a tulajdonos

özv. Szép Sándornéval.

135 3—3

Nagyérdemü közönség!

Miután engem alulirottat, a „**Bika**" **szállodában** — mint bérlőt — tizenhat éven át a t. cz. közönség folytonos pártfogásával szerencséltetni méltóztatott: engedje meg, hogy irányomban tanusitott azon kegyességeért ezuttal legszivesebb hálaérzetem és köszönetem kifejezését nyilvánitsam; engedje egyszersmind remélnem, hogy — midőn minden törekvésemet jövőre is oda irányzandom, hogy a t. cz. közönség várakozásának megfelelhessek — becses pártfogását tőlem jövőre sem vonandja meg; sőt a mennyiben most már a

„Fejérló" szállodát

is, az ottani üzlet vezetésével folyó évi januártól fogva kezemhez vettem, — hogy a reám váló kötelezettségeknek embere lehessek, — a t. cz. közönség résztvevő támogatására még nagyobb szükségem van: bátorkodom azért kérni a minden rendü, rangu t. cz. közönséget, hogy engem szives jó indulatával gyámolitani továbbra is méltóztassék.

Mely kegyességét a t. cz. közönségnek az által kivánom kiérdemelni, hogy most már Debreczen város fentnevezett **mindkét vendéglőjének szobáit, kávéháza** és **termeit** oly **diszes butor és felszereléssel láttam el,** hogy azok nagyobb városok első rendü üzleteivel versenyezhetnek; — kiérdemelni kivánom az által, hogy pontos kiszolgálat mellett a legizletesebb étkek és italok a legmérsékeltebb árakon fognak kiszolgáltatni.

Éttermeimben ezentul is, mint eddig, a jó magyar konyha termékei lesznek élvezhetők, pontos előzékeny magyar kiszolgálat mellett.

Pinczéimben ugy a „**Fejérló**" mint a „**Bikánál**", elkezdve a legfinomabb **tokaji asszu**, mindenféle **belföldi finom borok**, aztán az **érmelléki asztali borok, ugy akó**, mint **itcze számra — le félmeszelyig** kaphatok, mindenek felett **tisztán kezelt, hamisitatlan minőségben.**

A „**Bika**" **szállodánál pinczém tartalmával kihordásra** a t. cz. közönségnek **sajátkezüleg** szolgálok naponként **d. e. 11—12 óra között**, alább jegyzett árakon.

Borok ára:

1873. évi	18 kr,	1862. bakar	80 kr,	Magyar rajnai	1 frt 20 kr.
1872. „	24 „	1862. szomorodni	80 „	Somlyói	1 „
1868. „	32 „	Szegszárdi vörös	60 „	Neszmélyi	1 „
1866. „	50 „	Budai „	60 „	Tokaji asszu	3 „
1862. magyaráti	40 „	Egri vörös	1 ft	Pétervári édes ürmös	1 „
1866. bakar	50 „	Gyöngyösi	1 „	Malagai 1852. évről	3 „ 60 kr.
1862. bakar	60 „	Villányi muskotáj	1 „ 40 „		

Társas ebédek, lakodalmak, névestélyek s minden néven nevezendő lakomáknak a „**Fejérló**" termében rendezését, s kivánat szerinti ellátását a legjutányosabb árak mellett vállalom el.

Tudatom egyszersmind, hogy éteszközökkel, azaz **késsel, kanállal, villával** a házonkivül is szolgálhatok egész 1000 személyig.

Társas kocsijaim a vasuti vonatokhoz és onnan vissza, naponként négyszer közlekednek.

Midőn ezekben foglalt kész szolgálatom és szolgáltatásom felől a t. cz. közönséget biztosithatni szerencsém van: egyuttal szives pártfogó jóságát továbbra is kikérvén, vagyok

Debreczenben márczius 12. 1874.

teljes tisztelettel

Fehér Herman,
a „Bika" és „Fejérló" szállodák bérlője.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság részéről, a 239/1874. sz. hirdetmény kapcsában közhirré tétetik, miszerint a debreczeni takarékpénztárnak Szabó Lajos elleni végrehajtási ügyében közös tulajdonos társ Szabó Lajosné, Szücs Zsusánna a maga birtokilletőségét is önkéntes árverésre felajánlván, a debr. 1657. sz. tkvbe foglalt, s 3,300 ftra becsült hüvelyes-utczai 1066. számu házastelek, és 1 hold 110 □ öl külső földe, a 239. számu végzéssel kitüzött határ időkben a m. folyó évi **márczius 17-ik** szükség esetére **április 17-ik napján, d. u. 3 órakor** a telekkönyvi irodában, végrehajtó Török Péter által megtartandó árverésen egészben el fog adatni.

A meghirdetett árverési feltételek, melyek szerint a vételár 3 egyenlő részletben, u. m. az első a leütéskor azonnal, a második a leütés után 1 hó, a harmadik a leütés után 3 hó mulva lesz fizetendő, továbbra is érvényben maradnak, — azon módositással, hogy a bánatpénz, tekintettel arra, hogy az egész birtokrész árvereztetik, most már 330 afrt leend, s vevő az egész birtokot kapja. —

A többi feltételek a kiküldöttnél és a telekhivatalban megtekinthetők.

Egyszersmind azok, kik a fentebbi ingatlanokból Szücs Zsuzsánna Szabó Lajosnét illető részre tulajdoni, vagy más igényt érvényesithetni vélnek, felhivatnak, hogy igénykereseteiket ezen hirdetmény utolsó közzétételétől számitott 15 nap alatt, fent irt telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak 1874. márcz. 6 án tartott üléséből.

Boruzs József,
jegyző.

160 3—3

Értesités.

Van szerencsém a t. cz közönséggel tudatni, miszerint azon helyzetbe jutottam, miképp nagycsapóutcza elején a Kutasy féle háznál levő liszt raktáromat folytonosan a legkeresettebb és jóminőségü kenyérnek való liszttel láthatom el; különösen pedig ajánlom rozs lisztéimet, valamint a legfinomabb sinkantin tengeriből hengerezett (pitlizett) és sima málé lisztet.

Végre azon t. cz. vevők, kik egy mázsától felfelé vásárolnak, — ugy a fentirt raktáramban mint a hatvanutcza végén levő mümalmomban, a hol is mindenkor és minden nemü lisztek kaphatók — 5 százalék leengedésben részesülnek.

Tisztelettel:
Haág János,
malomtulajdonos.

182 1—3

Kiadó lakok.

Czeglédutczán 24-dik szám alatt az emeleten 6 szoba, 2 konyha, 2 kamara, földszint fás kamara és két 4—4 lóra való istálló, e folyó évi pünkösttől, együtt vagy két részletben kiadó. Értekezhetni a bent lakó tulajdonosnővel.

163 3—3

Debreczen, 1874. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.